Broj 113, 7/2026. / Номер 113, 7/2026.
ISSN 1847-327X

Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

Вісник української громади в Хорватії

Дорогі наші учні та вчителі!

Дорогі наші учні та вчителі!

Щиро вітаємо вас із початком нового навчального року, новими здобутками та святом мудрості, доброти й людяності!

Початок навчального року завжди по-особливому урочистий і хвилюючий, адже попереду — незвіданий і нелегкий шлях до нових звершень, пізнання та відкриттів.

Бажаємо всім учням підкорювати нові вершини знань, зустрічати надійних друзів і досягати омріяних цілей!

Щиро вітаємо всіх учителів із Днем учителя!

Нехай ваша неоціненна праця розуму й серця, ваша мудрість, доброта, самовідданість і великодушність назавжди залишаються в серцях ваших вихованців! Нехай кожен день дарує вам радість, натхнення, вдячність учнів і гордість за їхні досягнення!

Бажаємо всім мирного неба, міцного здоров'я, невичерпної енергії, віри у власні сили та нових успіхів на шляху до знань!

Редакція
Вісника української громади в Хорватії

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040
Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X
"Vjesnik" izlazi devet puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: *Владо Карешин*
Za izdavača: *Vlado Karešin*
Головна редакторка: *Оксана Мартинюк*
Glavna urednica: *Oksana Martinjuk*
Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач
Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač
Коректорка хорватської мови: *Нівес Романєк*
Lektorica hrvatskog jezika: *Nives Romanjek*
Дизайн та комп'ютерна верстка: *Антоніа Буруш*
Dizajn i kompjuterski prijelom: *Antonia Buruš*

Sadržaj
Зміст

01 Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

ODRŽAN SEMINAR PRIJAVE NA JAVNI POZIV SAVJETA ZA 2027. GODINU I DRUGE MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA PROGRAMA UDRUGA I USTANOVA NACIONALNIH MANJINA 4
ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ 5
OBILJEŽEN DAN SJEĆANJA NA BRANITELJE UKRAJINE 6
У ЗАГРЕБІ ВІДБУВСЯ ПОКАЗ ІСТОРИЧНОЇ ДРАМИ «ЩЕДРИК» 7
U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA XIX. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ 8
У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУЛАСЯ XIX ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ 10
U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN MEĐUNARODNI PROJEKT ZA RAZVOJ TURIZMA 13
USPJEŠNO ODRŽANA 18. LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE – JEDAN OD NAJVEĆIH PROJEKATA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE 13

02 Djelatnost naših društava

СВЯТО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ЗАГРЕБІ — 2026 17
ЧЛЕНИ УКПТ «ЛЕСЯ УКРАЇНКА» З ОСІЄКА ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЮВІЛЕЙНИХ 10-Х «ДНЯХ СЛОВАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ» 19
ВИШИТА «ЗШИТА» УКРАЇНА 21
У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ XIX КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК І ФЕСТИВАЛЬ АВТОРІВ «VRISAK“ 22
NAJMLAĐI ČLANOVI KPDU „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA SUDJELOVALI NA DJEČJEM SUSRETU U MEĐURIĆU 23
УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА ТА ГАСТРОНОМІЯ НА П’ЯТОМУ ДУНАЙ-ФЕСТІ У ВУКОВАРІ 24
УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В ХОРВАТІЇ: ВИСТАВКА «SEA INSIDE» У РОҐОЗНИЦІ 25
ČLANOVI KPDU „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA NASTUPILI U DEŽANOVCU 26
U LIPOVLJANIMA ODRŽANE KREATIVNE RADIONICE 26

03 Історії українців

В ОСІЄКУ ВІДБУВСЯ «ФЕСТИВАЛЬ НОВИХ СУСІДІВ» 27
SEDMERO UČENIKA IZ UKRAJINE POHAĐA OSNOVNU ŠKOLU U SIBINJU 28

04 Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

ŽUPA PETROVCI PROSLAVILA 190. OBLJETNICU OSNUTKA 30
GRKOKATOLIČKA ŽUPA U KANIŽI PROSLAVILA 90. OBLJETNICU CRKVE 30
U SLAVONSKOM BRODU SVEČANO PROSLAVLJEN ŽUPNI GOD – BLAGDAN UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA 32
PROSLAVA POKROVA PRESVETE BOGORODICE U BUKOVLJU 33

05 Povijesne ličnosti Ukrajine

HRYHORIY VERYOVKA — ČOVJEK KOJI JE UKRAJINI DAROVAO LEGENDARNI ZBOR 34

06 FOTOGALERIJA / ФОТОГАЛЕРЕЯ

„Naši svečani i svakodnevni trenuci
«Наші свята і будні» 35

NA NASLOVNOJ STRANICI: Članovi UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod
NA ZADNJOJ STRANICI: Polaznici starije grupe Ljetne škole za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture 2026.

Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj izlazi uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH
ukrajinskazajednicarh.com

ODRŽAN SEMINAR PRIJAVE NA JAVNI POZIV SAVJETA ZA 2027. GODINU I DRUGE MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA PROGRAMA UDRUGA I USTANOVA NACIONALNIH MANJINA

U organizaciji Stručne službe Savjeta za nacionalne manjine održan je 2. listopada 2026. godine seminar Prijave na javni poziv Savjeta za 2027. godinu i druge mogućnosti financiranja programa udruga i ustanova nacionalnih manjina. Seminar je održan u sjedištu i prostorijama Saveza Roma u Republici Hrvatskoj Kali Sara u Hatzovoj ulici 23/5 u Zagrebu. Sudionike seminara pozdravio je Vladimir Bilek, predsjednik Kluba zastupnika nacionalnih manjina, član Savjeta za nacionalne manjine i zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine u Hrvatskom saboru. Predsjednik Savjeta Tibor Varga uvodnim obraćanjem izvijestio je nazočne o proračunskim mogućnostima Savjeta za nacionalne manjine u 2027. godini. Izvijestio je sudionike seminara kako je Javni poziv za predlaganje programa kulturne autonomije za 2027. godinu objavljen u oglasnom dijelu Narodnih novina broj 111/26, te da će prijave na Javni poziv biti otvorene do 31. listopada 2026. godine. Voditeljica Službe za strateško planiranje, programiranje i informiranje Vladinog ureda za udruge Jelena Princivali i savjetnica u Službi Milijana Kastratović izlagale su o postupku prijave na Javni poziv Komunikacijska podrška društveno korisnim programima udruga. Istaknuto je kako će manifestacija Dani otvorenih vrata udruga koju

Predstavnici ukrajinske nacionalne manjine iz Vukovara, Karlovca, Zagreba, Lipovljana i Osijeka

Ured organizira u cilju približavanja rada neprofitnih organizacija građanima i široj javnosti, u 2027. godini obilježiti jubilarnu 15. obljetnicu.

Matija Blaće, voditelj Odjela za Europske snage solidarnosti Agencije za mobilnosti i programe Europske unije, upoznao je prisutne članove udruga i ustanova manjina s mogućnostima programa Erasmus+ i programa Europskih snaga solidarnosti s ciljem promicanja solidarnosti, aktivnog građanstva i jačanja suradnje među mladima.

Zamjenica predstojnika Stručne službe Savjeta Ida Balić referirala se na postupak prijava programa kulturne autonomije od formalne provjere prijava od strane Komisije za administrativnu provjeru do ocjenjivanja i izrade prijedloga odluke od strane Povjerenstva za raspodjelu sredstava, te donošenja odluke o rasporedu sredstava na sjednici Savjeta.

Nadalje, zamjenica predstojnika referirala se na prihvatljive vrste programa, kao i na neprihvatljive programe i ograničenja, sukladno Kriterijima financiranja i ugovaranja programa ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina. Obavijestila je sudionike seminara kako su Upute udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za prijavu na Javni poziv u 2027. godini, kao njegov sastavni dio, objavljene na mrežnim stranicama Savjeta. Ukazala je na praktična rješenja i primjere s ciljem izbjegavanja pogrešaka koje se kontinuirano javljaju pri provedbi postupka prijave programa.

Predsjednik je Savjeta Tibor Varga podsjetio na bitne odrednice podnošenja predstojećeg godišnjeg izvješća o radu i ostvarivanju programa s financijskim izvješćem za 2026. godinu.

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske
2.10.2026.

ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ЗА КОРДОНОМ

Інформуємо про актуальні можливості, запроваджені Міністерством освіти і науки України з метою забезпечення права на освіту та збереження національної ідентичності українських дітей, які тимчасово перебувають за кордоном.

З метою уникнення подвійного навчального навантаження на дітей, які одночасно здобувають освіту у закладах освіти країни перебування та України, Міністерством освіти і науки України затверджено Типову освітню програму для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення рф та навчаються одночасно в закладах освіти країни перебування і України.

Навчання за зазначеною програмою передбачає вивчення в українському закладі освіти насамперед предметів українознавчого компонента, які не вивчаються в іноземній школі. Результати навчання з інших дисциплін, отримані у закладі освіти країни перебування, перезараховуються українськими закладами освіти відповідно до встановленого порядку.

Міністерством освіти і науки України також створено спеціалізовану інформаційну платформу, для педагогічних працівників, батьків та здобувачів освіти: https://ukrainian.studies.mon.gov.ua/

На ресурсі доступні актуальні освітні програми, методичні рекомендації, роз'яснення та інші матеріали, необхідні для організації навчання за українознавчим компонентом.

Крім того, понад 1000 навчально-методичних матеріалів для вчителів з предметів українознавчого спрямування розміщено на платформі «Всеукраїнська школа онлайн».

Посольство України в Республіці Хорватія

OBILJEŽEN DAN SJEĆANJA NA BRANITELJE UKRAJINE

Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u BPŽ-u Nikola Zastrižni, veleposlanik Ukrajine u RH Vasylj Kyrylyč i predsjednik Ukrajinske zajednice u RH Vlado Karešin

10. rujna 2026. godine, povodom Dana sjećanja na branitelje Ukrajine, u Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Hrvatskoj, svijeću sjećanja zajedno su zapalili veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasylj Kyrylyč, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji te sudionik Nacionalnog molitvenog doručka u Kyjivu 23. kolovoza 2026. godine Nikola Zastrižni.

Prije no što su se obratili nazočnim djelatnicima Veleposlanstva i gostima kratkim govorima, održana je minuta šutnje za poginule ukrajinske branitelje.

Nakon ceremonije paljenja svijeće sjećanja Vlado Karešin i Nikola Zastrižni su se zadržali u ugodnom i konstruktivnom razgovoru s veleposlanikom Kyrylyčem i tom prigodom su ga i službeno pozvali na XIX. Središnju manifestaciju Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Inače, Dan sjećanja na branitelje Ukrajine nacionalni je spomen-dan koji se obilježava svake godine 29. kolovoza u čast vojnika i dragovoljaca koji su dali svoje živote u borbi za neovisnost, suverenitet i teritorijalni integritet Ukrajine.

Datum je određen 2019. godine dekretom predsjednika Ukrajine. Povezan je s tragedijom u Ilovajsku iz 2014. kada su Ruske trupe, tog 29. kolovoza prekršile sporazume o sigurnom koridoru i pucale na ukrajinske borce koji su se povlačili iz okruženja kod Ilovajska. Tragedija u Ilovajsku ostala je trajni simbol izdaje međunarodnih dogovora i ratnog zločina koji je oblikovao duboko nepovjerenje Ukrajine prema bilo kakvim jamstvima Moskve.

Prema službenim podacima ukrajinskog tužiteljstva, u zasjedi i borbama oko Ilovajska poginulo je 366 ukrajinskih vojnika, dok ih je 429 ranjeno, a oko 300 zarobljeno. Nezavisni izvori i udruge te obitelji žrtava procjenjuju da je stvarni broj poginulih i nestalih znatno veći (preko 400).

Dan sjećanja na branitelje Ukrajine je službeni državni komemorativni dan uspostavljen u znak sjećanja na vojnike i civile poginule za neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine. Širom Ukrajine, ali i u ukrajinskim diplomatskim predstavništvima i zajednicama diljem svijeta, pale se svijeće i održavaju minute šutnje. Svijeća sjećanja za poginule u Ukrajini simbolizira duboko suosjećanje, solidarnost i trajno sjećanje na sve vojnike i civile koji su izgubili živote u ratu u Ukrajini. Diljem Hrvatske i svijeta, paljenje svijeća postalo je prepoznatljiv čin odavanja počasti žrtvama.

Za milijune obitelji, ovo je dan kada se osobna tuga ponovno dijeli i podsjeća društvo da sloboda i neovisnost nose stvarnu ljudsku cijenu - imena, lica, priče onih koji se nikada neće vratiti kući. Istovremeno, to je dan dostojanstva: način da se obiteljima poginulih kaže da njihova žrtva nije zaboravljena i da sjećanje na branitelje živi u svima koji se danas bore, rade ili jednostavno žive u Ukrajini. Sjećanje na ukrajinske branitelje živi i izvan granica zemlje. Zastave spuštene na pola koplja na zgradama ukrajinskih veleposlanstava i konzulata na Dan sjećanja uobičajen su prizor i u diplomatskim misijama u inozemstvu.

Nikola Zastrižni

У ЗАГРЕБІ ВІДБУВСЯ ПОКАЗ ІСТОРИЧНОЇ ДРАМИ «ЩЕДРИК»

21 вересня у кінозалі Kaptol Boutique Cinema Zagreb Посольство України в РХ організувало показ зворушливої української історичної драми «Щедрик». У кінозалі незвично лунала українська мова, а фільм супроводжували англійські субтитри. Цю картину й надалі запрошують до участі в міжнародних кінофестивалях. Один із британських університетів навіть висловив зацікавленість у придбанні фільму для своєї бібліотеки як важливої історичної стрічки українського кінематографа. Контекст «Щедрика» допомагає краще зрозуміти те, що відбувається сьогодні в Україні.

Фільм, знятий напередодні пандемії COVID-19, розповідає про події, які сталися з українцями під час Другої світової війни та після неї. Він бере за живе, за душу, адже стільки випробувань, скільки довелося пережити українцям у ті часи, важко осягнути. І, на жаль, ця історія болісним чином продовжується й сьогодні.

За словами режисерки фільму Олесі Моргунець-Ісаєнко, «Щедрик» об'єднав реальні історії, що відбувалися в Івано-Франківську — тодішньому Станіславі — у 1940-х роках. Стрічку створено за сценарієм Ксенії Заставської, чия бабуся під час війни рятувала польських та єврейських дітей. Її прізвище — Іванюк — збережене у фільмі. Саме українська родина Іванюків рятує польську дівчинку та двох єврейських сестер.

Ще одна реальна подія, відтворена у фільмі, сталася восени 1943 року під час показу оперети «Шарика» композитора Ярослава Барнича. Під час вистави у драматичному театрі було вбито майже 30 українських підпільників: німецькі військові зайшли до зали, перекрили всі входи та виходи й розстріляли українців.

Події фільму розгортаються у 1939 році в Станіславі. Майже всі вони відбуваються в одному будинку, де мешкають три родини: українці Іванюки, поляки Калиновські та єврейська родина Гершковичів. Згодом у будинку поселяються німці.

Окремої уваги заслуговують декорації та костюми, які дуже точно відтворюють атмосферу того часу. Художник-постановник фільму Владлен Одуденко відтворив Івано-Франківськ кінця 1930-х — початку 1940-х років за історичними світлинами, приділяючи особливу увагу деталям. Зйомки проходили в Києві та в селищі Ніжиловичі, де спеціально створили відповідні декорації. В Івано-Франківську, на жаль, уже не залишилося вулиць і будинків, які б повністю зберегли автентичний вигляд того періоду.

Своєрідною червоною ниткою фільму є мелодія «Щедрик» — та сама, яку сьогодні весь світ знає як «Carol of the Bells». Український композитор Микола Леонтович створив хорову обробку «Щедрика» на початку XX століття. На час подій, зображених у фільмі, композиція вже була відома далеко за межами України. Цю символічну пісню дуже любить мама головної героїні Ярослави - Софія, яка рятує дітей. Саме вона прищеплює доньці любов до «Щедрика». Пісню обрали невипадково. І справа не лише в її мелодійній красі, а й у самоідентифікації. Коли людина має власну пісню, мову, свій культурний код, вона зберігає зв'язок зі своєю культурою та усвідомлює власну ідентичність — українську, єврейську, польську.

Український «Щедрик», який співають діти, поступово стає мелодією, що об'єднує всіх - у прагненні бути вільними. Крім «Щедрика», у фільмі звучать пісні різних народів. Адже стрічка — не лише про трагічні сторінки історії, а й про повагу людей різних національностей, про любов і підтримку, про здатність залишатися людьми за найскладніших обставин, про ціну людяності в умовах двох окупацій.

У фільмі звучить польська колядка «В нічній тиші», а також традиційна єврейська пісня мовою їдиш, яку виконують під час святкування єврейського Нового року — Рош га-Шана. Діти у фільмі відзначають свята своїх сусідів. Це простий, але важливий урок толерантності, взаємоповаги та співіснування різних культур.

Світова прем'єра «Щедрика» відбулася 4 березня 2022 року, а в український прокат стрічка вийшла 7 січня 2023 року, ставши одним із помітних українських кінорелізів воєнного часу.

Фільм має також міжнародні назви — «Szczedryk» у Польщі та «Carol of the Bells» у Великій Британії. Стрічка створена за фінансової підтримки української та польської сторін. Її бюджет становить майже 2 мільйони доларів.

Сьогодні фільм доступний на Megogo та інших офіційних українських платформах.

Є ідея перекласти та адаптувати цю картину для хорватського телебачення, щоб якомога більше людей у Хорватії змогли побачити «Щедрик» і через історію однієї родини краще відчути та зрозуміти реальну історію України.

Ксенія Мелешко

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA XIX. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ

UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod

U petak i subotu, 25. i 26. rujna 2026. godine u Slavonskom Brodu je održana XIX. Središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj, koja je okupila brojna kulturno-umjetnička i kulturno prosvjetna društva, umjetnike i goste iz cijele Hrvatske, Ukrajine a i iz inozemstva. Događaj su organizirali Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” iz Slavonskog Broda uz potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije i Osnovne škole „Bogoslav Šulek“ u Slavonskom Brodu.

Manifestacija je bila prigoda za predstavljanje kulturnog stvaralaštva ukrajinske nacionalne manjine na prostorima Republike Hrvatske a i šire, druženje i razmjenu iskustava, ali i dodatno povezivanje sudionika koji svojim radom čuvaju i njeguju ukrajinski identitet i tradiciju.

Bogat dvodnevni program započeo je u petak, 25. rujna 2026. godine, izložbom „Četvrta obljetnica rata u Ukrajini”. Nastavljen je promocijom knjige Pavla Holovčuka „Srpanjski med. Izabrano”. Prvi dan manifestacije obogatio je i nastup gostiju iz Ukrajine - ansambla narodnog plesa „Prolisok” iz Lavova i Narodnog amaterskog ansambla „Ukrajinska pjesma” iz ukrajinskog gradića Kozyn.

Moderator programa je bio Nikola Zastrižni, a izložbu je otvorio predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin.

Drugi dan manifestacije započeo je u grkokatoličkoj crkvi Uzvišenja Svetoga Križa u Slavonskom Brodu svetom liturgijom s Panahydom u spomen na poginule hrvatske branitelje i žrtve Domovinskog rata, ali i na žrtve ruske agresije u Ukrajini kojoj je nazočio i treći tajnik u Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Hrvatskoj Oleksandr Pustovoitenko.

Nakon liturgije, delegacija u sastavu: izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Vasylj Kyrylych sa suprugom Ninom, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Nikola Zastrižni su na Gradskom groblju u Slavonskom Brodu položili vijenac u spomen na poginule hrvatske branitelje i žrtve Domovinskog rata, ali i na žrtve ruske agresije u ime svih sudionika XIX. Središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Prezentacija knjige Pavla Holovčuka

Pozdravne riječi veleposlanika Ukrajine u RH V. Kyrylyča

Nakon polaganja vijenca program manifestacije je nastavljen u Sportskoj dvorani Osnovne škole „Bogoslav Šulek“ svečanim koncertom kulturno-umjetničkog stvaralaštva ukrajinskih udruga iz Republike Hrvatske i njihovih gostiju iz Ukrajine te ukrajinske udruge iz Srbije.

Prisutne je pozdravio Vlado Karešin, predsjednik Ukrajinske zajednice RH, ali i UKPD-a „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda i veleposlanik Ukrajine u RH Vasylj Kyrylych koji je tom prigodom uručio prigodne zahvalnice u ime Veleposlanstva pojedincima i udrugama.

U kulturno-umjetničkom programu sudjelovala su društva: domaćini, UKPD “Ukrajina” Slavonski Brod, posebni gosti iz Ukrajine Narodni ansambl plesa „Polonyna“ Nacionalnog šumarsko-tehničkog sveučilišta Ukrajine iz Lavova, Narodni amaterski zbor “Ukrajinska pjesma” iz Kozyna, ansambl narodnog plesa “Prolisok” Narodnog doma sela Davydiv, UKPD “Ivan Franko” Vukovar, UKPD “Andrij Pelih” Šumeće, KPDU “Karpati” Lipovljani, UKPD “Lesja Ukrajinka” Osijek, UKPD “Taras Ševčenko” Kaniža, UKPD “Haličina” Karlovac, Ukrajinska zajednica Grada Zagreba, KUD “Berislavić” Novi Grad i DZNUK “Kolomejka” Sremska Mitrovica.

Koncertu su nazočili: veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj Vasylj Kyrylych sa suprugom Ninom, treći tajnik u Veleposlanstvu Oleksandr Pustovoitenko, pročelnica Upravnog odjela za poslove župana i Županijske skupštine Dubravka Knežević, zamjenica gradonačelnika Marina Martić Puača, ravnateljica Osnovne škole „Bogoslav Šulek“ u Slavonskom Brodu Slavica Đurđević i drugi gosti koji su s pozornošću pratili i uživali u atraktivnim ukrajinskim plesovima i pjesmama.

Tribine u Sportskoj dvorani Osnovne škole „Bogoslav Šulek“ su bile ispunjene mnogobrojnom publikom koja je čestim pljeskom nagrađivala izvođače zahtjevnih plesnih figura i pjevanje zborova.

Ovaj značajan kulturno-umjetnički događaj još je jednom potvrdio važnost očuvanja ukrajinske tradicije, jezika, običaja i kulturne baštine, njegovanja zajedništva i prijateljstva te istaknuo ulogu Slavonskog Broda i Brodsko-posavske županije u promicanju suradnje, međusobnog poštovanja, zajedništva i multikulturalnosti svih dobronamjernih ljudi koji žive na ovim prostorima.

Nikola Zastrižni

Narodni amaterski zbor “Ukrajinska pjesma” iz Kozyna, Ukrajina

У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУЛАСЯ XIX ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ

УКПТ «Андрій Пелих» Шумече

У Славонському Броді 25 і 26 вересня 2026 року успішно відбулася XIX Центральна маніфестація українців у Хорватії — визначна культурно-мистецька подія, яка вже традиційно об'єднує українців з усіх куточків Хорватії, гостей з України та представників української громади з-за кордону.

Цьогорічне свято стало не лише нагодою представити багатство українського культурно-мистецького надбання, а й важливим свідченням того, наскільки великого значення українці в Хорватії надають збереженню рідної мови, національних традицій, звичаїв, пісні, народного танцю та історичної пам'яті. Саме через мову і культуру покоління передають наступним поколінням духовні цінності, пам'ять про своє коріння та усвідомлення власної національної ідентичності.

Культурний захід організували Українська громада Республіки Хорватія та Українське культурно-просвітницьке товариство «Україна» зі Славонського Броду за підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Представника української національної меншини Бродсько-Посавської жупанії та Основної школи «Богослав Шулек» у Славонському Броді.

Центральне свято стало важливою платформою для представлення культурної творчості української національної меншини в Республіці Хорватія, обміну досвідом, спілкування та зміцнення взаємних зв'язків. Водночас воно ще раз нагадало про особливу місію українських культурно-просвітницьких товариств — берегти українське слово, пісню, танець, звичаї та обряди й передавати їх молодому поколінню. Адже збереження мови — це збереження пам'яті народу, його духовного світу та історичної тяглості. А збереження традицій — це міст, який поєднує минуле, сучасність і майбутнє.

Насичена дводенна програма розпочалася у п'ятницю, 25 вересня 2026 року, виставкою «Четверта річниця війни в Україні». Її продовжила презентація книги Павла Головчука «Липневий мед. Вибране». Особливого святкового звучання першому дню надали виступи гостей з України — ансамблю народного танцю «Пролісок» зі Львова та народного аматорського ансамблю «Українська пісня» з українського містечка Козин.

Модератором програми був Микола Застрижний, а виставку відкрив голова Української громади Республіки Хорватія Владо Карешин.

Другий день свята розпочався у греко-католицькій церкві Воздвиження Чесного Хреста у Славонському Броді Божественною Літургією з Панахидою, відслуженою в пам'ять про загиблих хорватських захисників і жертв Вітчизняної війни, а також про жертв російської агресії проти України. На богослужінні був присутній третій секретар Посольства України в Республіці Хорватія Олександр Пустовойтенко.

УКПТ «Іван Франко» Вуковар

Після Літургії делегація у складі Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія Василя Кирилича та його дружини Ніни, голови Української громади Республіки Хорватія Влада Карешина і представника української національної меншини Бродсько-Посавської жупанії Миколи Застрижного поклала на Міському кладовищі у Славонському Броді вінок від імені всіх учасників XIX Центральної маніфестації українців у Хорватії на знак пам'яті про загиблих хорватських захисників і жертв Вітчизняної війни, а також жертв російської агресії проти України.

Після церемонії покладання вінка святкова програма продовжилася у спортивному залі Основної школи «Богослав Шулек» урочистим концертом, у якому взяли участь українські культурно-мистецькі і культурно-просвітницькі товариства з Республіки Хорватія, гості з України та українське товариство із Сербії.

На початку концерту присутніх привітали голова Української громади Республіки Хорватія та Українського культурно-просвітницького товариства «Україна» зі Славонського Броду Владо Карешин, а також Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич, який з цієї нагоди вручив окремим особам і товариствам подячні грамоти від імені Посольства України.

Своїм мистецтвом глядачів порадували господарі свята — Українське культурно-просвітницьке товариство «Україна» зі Славонського Броду, а також численні гості та учасники: Народний ансамбль танцю «Полонина» Національного лісотехнічного університету України зі Львова, народний аматорський хор «Українська пісня» з Козина, ансамбль народного танцю «Пролісок» Народного дому села Давидів, УКПТ «Іван Франко» з Вуковара, УКПТ «Андрій Пелих» із Шумече, Культур-

Гості з України

УКПТ «Тарас Шевченко» Каніжа

Божественна Літургія з Панахидою

УКПТ «Україна» Славонський Брод

Гості з України

Українська громада міста Загреба

но-просвітницьке товариство українців «Карпати» з Липовлян, УКПТ «Леся Українка» з Осієка, УКПТ «Тарас Шевченко» з Каніжі, УКПТ «Галичина» з Карловаца, Українська громада міста Загреба, КМТ «Бериславіч» з Нового Ґраду та українське товариство «Коломийка» зі Сремської Митровиці.

Кожен виступ став своєрідним посланням до майбутнього: наша мова має звучати, наші пісні — жити, наші традиції — передаватися дітям і онукам, а українська культура — залишатися живою та невід'ємною частиною культурного простору Хорватії.

На концерті були присутні Посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич із дружиною Ніною, третій секретар Посольства Олександр Пустовойтенко, керівниця Управління у справах жупана та Жупанійської асамблеї Дубравка Кнежевич, заступниця мера Марина Мартіч Пуача, директорка Основної школи «Богослав Шулек» у Славонському Броді Славіца Джурджевич та інші почесні гості. Усі вони з увагою стежили за програмою та щиро насолоджувалися яскравими українськими танцями, мелодійними піснями й майстерністю виконавців. Трибуни були заповнені численними глядачами, які щедрими оплесками нагороджували учасників за складні танцювальні композиції, прекрасне виконання українських пісень та відданість справі збереження української культури.

XIX Центральна маніфестація українців у Хорватії стало ще одним переконливим доказом того, що культура єднає людей, долає кордони та допомагає зберігати найцінніше — мову, пам'ять, традиції та почуття приналежності до свого народу.

Особливого значення ця подія набуває сьогодні, коли українці, зберігаючи свою національну ідентичність, водночас роблять вагомий внесок у культурне різноманіття Хорватії. Українська мова, українська пісня, танець, звичаї та обряди, які звучать і живуть у хорватських містах і селах, є невід'ємною частиною культурної мозаїки цієї країни. XIX Центральна маніфестація українців у Хорватії стала святом не лише мистецтва, а й українського слова, пам'яті та традиції. Святом, яке об'єднує покоління, зміцнює громаду і нагадує: доки звучить рідна мова, живе пісня та передаються традиції — живе культура і живе народ.

Оксана Мартинюк

УКПТ «Галичина» Карловац

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽAN MEĐUNARODNI PROJEKT ZA RAZVOJ TURIZMA

Projekt okuplja partnere iz deset zemalja Dunavske regije, a među sudionicima su i Ukrajinci

U Slavonskom Brodu 22. i 23. rujna 2026. boravili su gosti iz zemalja Dunavske regije. Institut za turizam i Turistička zajednica područja Slavonski Brod – Posavina time nastavljaju višegodišnju suradnju na popularizaciji turističkih potencijala Slavonskog Broda, u sklopu najnovijeg pilot-programa međunarodnog projekta „People Powered Tourism". Riječ je o projektu koji okuplja partnere iz deset zemalja Dunavske regije, a usmjeren je na razvoj novih pristupa turizmu, prvenstveno kroz aktivnosti i uključivanje dionika iz lokalne zajednice.

Prvi program, „Brod kroz umjetnost i baštinu", održan je 22. rujna u Slavonskom Brodu, kroz niz aktivnosti koje povezuju književnu i kulturnu baštinu grada s umjetnošću i kreativnim načinima interpretacije prostora.

Drugi program, „Dilj kroz prirodu i zajednicu", održan je u srijedu, 23. rujna, na obroncima Dilj gore. Bio je usmjeren na doživljaj prirodne baštine, povezivanje s prirodom, kreativne aktivnosti te predstavljanje lokalnih proizvođača, pružatelja usluga i drugih predstavnika lokalne zajednice.

U programu su sudjelovali projektni partneri iz Mađarske, Slovenije, Ukrajine i Bosne i Hercegovine, predstavnici kompanija za destinacijski menadžment „Coral Group DMC" i „Kuoni Tumlare", kao i novinari i influenceri.

Za Ukrajince u Hrvatskoj posebno je značajno što su u sklopu ovog projekta sudjelovali i troje Ukrajinaca iz Užhoroda – Natalja Volšyn, Lesja Lojko i Jurij Slavik – zajedno s predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Nikolom Zastrižnim.

Goste iz navedenih zemalja u razgledavanje grada i njegovih najvažnijih kulturnih znamenitosti provela je turistička voditeljica Vera Pudić. Tom su prigodom upoznali povijesne i turističke značajke središnjeg gradskog trga Ivane Brlić-Mažuranić, povijesne Kuće Brlić, u kojoj je živjela i stvarala jedna od najznačajnijih hrvatskih književnica, te Spomen-doma akademika Dragutina Tadijanovića, još jednog velikana hrvatske književnosti i pjesništva. Posjetili su i monumentalnu Tvrđavu Brod, razgledali postav odabranih djela Galerije Ružić te sudjelovali u participativnoj likovnoj radionici.

Drugoga dana susret je nastavljen u Planinarskom domu „Đuro Pilar", gdje su se sudionici upoznali s prirodnim i kulturnim obilježjima Dilj gore i šire okolice Slavonskog Broda. Središnji dio programa održan je uz jezero Petnja, kroz iskustvenu šetnju i kreativnu umjetničku radionicu u prirodi, a program je zaključen prezentacijom lokalne gastronomske i tradicijske baštine.

Nikola Zastrižni

USPJEŠNO ODRŽANA 18. LJETNA ŠKOLA UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE – JEDAN OD NAJVEĆIH PROJEKATA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

Osamnaesta Ljetna škola ukrajinskog jezika i kulture za djecu i mlade pripadnike ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i ove je godine okupila čak 111 sudionika iz različitih krajeva Hrvatske. U Rogoznicu su stigla djeca i mladi iz Vukovara, Petrovaca, Slakovaca, Tovarnika, Šumeća, Kaniže, Osijeka, Slavonskog Broda, Sibinja, Kutine, Nove Subocke, Novske, Lipovljana, Solina, Podstrane, Stobreča, Zagreba, Starog Slatinika, Dugog Sela, Rakitja i Korenice. Organizator Ljetne škole bila je Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske, uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske.

Ovogodišnji sudionici, u dobi od 7 do 18 godina, bili su podijeljeni u dvije skupine. Mlađa je skupina u kampu boravila od 7. do 15. srpnja, dok je starija skupina sudjelovala u

programu od 24. srpnja do 1. kolovoza 2026. godine. Škola je održana u gostoljubivom odmaralištu Crvenog križa Županja u Rogoznici, gdje su sudionici bili smješteni i imali osiguranu prehranu. U istom su se prostoru održavale kreativne radionice, zabavni programi i završni koncerti. Program je svakoga dana bio ispunjen različitim sadržajima: od jutarnje tjelovježbe, nastave u lokalnoj školi, plesnih proba i kreativnih radionica do večernjih druženja, šetnji gradom i, naravno, odmora i kupanja u Jadranskom moru. Nedjeljom su sudionici Ljetne škole prisustvovali svetoj misi u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Učenje, kreativnost i očuvanje tradicije

Obrazovni program obuhvaćao je ukrajinski jezik i književnost, etnologiju, povijest i geografiju Ukrajine, glazbenu kulturu te ukrajinski narodni i suvremeni ples. S učenicima su radili iskusni pedagozi i stručnjaci u svojim područjima: prof. Oksana Martynjuk, prof. Tetyana Kochnyeva , prof. Anamarija Nerad, prof. Olesja Mazur i prof. Nataliia Korčmid. Posebna vrijednost ovogodišnje Ljetne škole bilo je uključivanje mladih stručnjaka – bivših polaznika ljetnih škola koji danas svoje znanje prenose drugima te aktivno promiču ukrajinsku kulturu u svojim društvima. U program su se uključili Martina Ećimović, studentica ukrajinistike na Sveučilištu u Zagrebu, Marko Pepčak, korepetitor zborskog ansambla u Vukovaru, te Ivan Karešin, voditelj plesnog ansambla u Slavonskom Brodu. U radu Ljetne škole sudjelovala su i dva volontera. Za planiranje i provedbu obrazovnog programa bila je zadužena prof. Tetyana Kochnyeva, koja ima dugogodišnje pedagoško iskustvo, dok je organizacijska pitanja koordinirao Vlado Karešin.

Glavni nastavni materijal bio je dvojezični priručnik za djecu ukrajinskog podrijetla „U njezinu imenu boje Ukrajine“, koji su pripremili Tetyana Kochnyeva i Davor Lagudza. Priručnik povezuje učenje ukrajinskog jezika s upoznavanjem djece s poviješću, tradicijom, običajima, poezijom, pjesmama i duhovnom baštinom ukrajinskog naroda. Objavljen je uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske te predstavlja važan doprinos očuvanju ukrajinskog jezika i nacionalnog identiteta.

Lesja Ukrajinka – središnja tema ovogodišnje škole

Posebno mjesto u ovogodišnjem programu zauzele su književno-glazbene večeri „Lesja Ukrajinka – svjetlo riječi i snaga duha“ za mlađu skupinu te „U njezinu imenu boje Ukrajine“ za stariju skupinu. Programi su bili posvećeni 155. obljetnici rođenja Lesje Ukrajinke, jedne od najznačajnijih književnih i kulturnih osoba Ukrajine. Učenici su napamet recitirali njezine pjesme.

Kroz poeziju Lesje Ukrajinke djeca nisu samo razvijala i usavršavala znanje ukrajinskog jezika, nego su upoznavala i važne teme poput slobode, dostojanstva, ljubavi prema domovini i duhovne snage ukrajinskoga naroda.

Poseban doprinos programu dala je dramska skupina. Mlađi sudionici, pod vodstvom prof. Tetyane Kochnyeve, izveli su bajku Lesje Ukrajinke „Nevolja će naučiti“. Pretvorivši se u simpatične vrapčiće, mudru sovu, pijetla i kukavicu, djeca su na zanimljiv i njima prilagođen način prenijela važnu poruku – da prava mudrost dolazi kroz rad, životno iskustvo i dobra djela. Stariji učenici, pod vodstvom prof. Oksane Martynjuk, predstavili su ulomak iz drame-fantazije „Šumska pjesma“. Posebno dojmljivo izvedeni su monolozi Mavke i Lukaša u interpretaciji Solomije Bululukove iz Dugog Sela i Oleksija Križanivskog iz Novske. Mladi su glumci uspješno prenijeli ljepotu umjetničke riječi Lesje Ukrajinke, suptilnost osjećaja njezinih likova i dubinu njezinih promišljanja o ljubavi, slobodi, čovječnosti u skladu s prirodom.

Posebnu atmosferu događaju pridonijelo je uređenje pozornice. Portreti Lesje Ukrajinke, različita izdanja njezinih djela, tradicionalni vezeni ručnici i izložba dječjih radova „Mavka – čuvarica šume“ stvorili su svojevrstan umjetnički prostor u kojemu su oživjeli likovi i motivi stvaralaštva velike ukrajinske pjesnikinje. Kroz kazalište, glazbu, književnost i dječje stvaralaštvo sudionici su ne samo odali počast Lesji Ukrajinki nego su sebi i publici približili bogat i neiscrpan svijet njezina stvaralaštva koji i danas snažno govori svojim čitateljima.

Pjesma, ples i narodna umjetnost

Posebnu atmosferu tijekom škole stvarale su ukrajinske narodne pjesme koje su učenici izvodili uživo, uz glazbenu pratnju učitelja na harmonici i bez uporabe matrice. U programu su se mogle čuti pjesme „Oj, za gajem, gajem…“, „Ti si mene prevarila…“, „Oj, crna sam, crna“, kolomijke te državne himne Hrvatske i Ukrajine. Posebno svečan trenutak bilo je zajedničko izvođenje duhovne himne Ukrajine „Bože veliki, jedini, čuvaj nam Ukrajinu“, na glazbu Mikole Lisenka i tekst Oleksandra Koniskog.

Važno mjesto u programu zauzimao je i ukrajinski ples. Djeca su učila narodne i suvremene koreografije, a stečena znanja moći će primjenjivati i u radu svojih ukrajinskih kulturno-prosvjetnih društava. Upravo se kroz ples, kao i kroz pjesmu i druge oblike umjetničkog izražavanja, tradicija i kulturna baština prenose s generacije na generaciju. Kreativne radionice koje je vodila prof. Nataliia Korčmid također su bile vrlo raznolike. Učenici su imali priliku upoznati se s bogatom ukrajinskom umjetničkom tradicijom kroz kosivsku keramiku i petrykivsko slikarstvo, kao i različite slikarske tehnike te izradu aplikacija od krep-papira. Svojom kreativnošću i maštovitošću izradili su zanimljive i šarolike radove koji su postali lijep ukras svečane pozornice.

Upoznajemo Ukrajinu zajedno

Važan dio programa činili su edukativni i zabavni sadržaji. „Veseli startovi“ pomogli su djeci razvijati fizičku izdržljivost, snalažljivost i timski duh. Glazbeni kviz provjerio je njihovo znanje i sposobnost prepoznavanja ukrajinskih narodnih, suvremenih i klasičnih melodija, a posebna pozornost posvećena je kolomijkama. Na likovnim natjecanjima „Neka snovi ožive“ za mlađu skupinu i „Mavka – čuvarica šume“ za stariju skupinu djeca su pokazala svoju kreativnost i umjetnički talent. U mnogim radovima bila je izražena zajednička želja – živjeti u skladu s prirodom, bez rata i katastrofa. Održano je i natjecanje znanja „Što znamo o Ukrajini?“, osmišljeno u suvremenom obliku, koje je pridonijelo proširivanju znanja o Ukrajini, razvoju kreativnosti i kulturi komunikacije. Posebno zadovoljstvo sudionicima pružila je filmska večer na otvorenom, tijekom koje su gledali animirani film „Mavka. Šumska pjesma“ na hrvatskom jeziku.

Završni akord – svečani koncerti

Vrhunac bogatog programa bili su završni koncerti Ljetne škole, održani 14. srpnja za mlađu skupinu i 31. srpnja za stariju skupinu. Na pozornici su se izmjenjivale ukrajinske narodne pjesme i plesovi, suvremene koreografske izvedbe, domoljubna poezija i dramske predstave. Učenici su pokazali ne samo svoje talente nego i ustrajnost, samopouzdanje te znanje koje su stekli tijekom boravka u Ljetnoj školi. Posebno svečanom ugođaju pridonijele su višivanke, tradicionalne ukrajinske vezene košulje koje su nosili sudionici, kao i prigodno uređena pozornica.

Koncerti su završeni dodjelom svjedodžbi o završetku Ljetne škole i priznanja za iznimne rezultate. Deset učenika mlađe skupine nagrađeno je medaljama za „Aktivnost i marljivost“: Petar Semenjuk, Milana Šuročkina, Maksim

Zavalij, Marija Korčmid, Solomija Batig, Ana Vukasović, Tomas Ružić, Olivia Makmailova, Stefanija Volkova i Vadim Gavrilčuk. Dvoje učenika starije skupine – Mihael Vukojević i Ivano Karešin – dobili su priznanje „Učenik generacije – 2026.“

Sudionicima su se prigodnim riječima obratili predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH Suzana Sruk Židak, odgovorna za plan i program Ljetne škole, prof. Tetyana Kochnyeva te predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin. U svojim su porukama djeci poželjeli da i nadalje njeguju i čuvaju svoj ukrajinski identitet, aktivno sudjeluju u radu ukrajinskih društava, uče materinski jezik i upoznaju ukrajinsku kulturu, ne zaboravljaju Ukrajinu te je podupiru u njezinoj borbi za neovisnost.

Ukrajinska škola – prostor zajedništva

Ljetna škola ukrajinskog jezika i kulture nije samo mjesto održavanja nastave, kreativnih radionica i koncerata. Ona je prostor u kojem se djeca i mladi iz različitih krajeva Hrvatske upoznaju, sklapaju prijateljstva, razgovaraju ukrajinskim jezikom i zajedno otkrivaju bogatstvo ukrajinske kulture. Upravo spoj učenja, kreativnosti, odmora i neposrednog druženja omogućuje djeci da osjete kako su dio velike ukrajinske zajednice i da bolje razumiju vrijednost vlastitog kulturnog nasljeđa.

Osamnaesta Ljetna škola završila je, ali njezini najvažniji rezultati – nova znanja, prijateljstva, ljubav prema ukrajinskom jeziku i kulturi te svijest o vlastitim korijenima – ostaju sa svakim njezinim sudionikom. Jer škola završava, ali ono što se u njoj nauči, doživi i osjeti – ostaje.

Tetjana Ramač

СВЯТО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ЗАГРЕБІ — 2026

Золоті руки, співочі голоси й автентичні строї

Голова Ради з питань національних меншин у РХ Тібор Варґа

27 вересня 2026 року в знаменитому парку «Зрінєвац» відбувся 15-й День національних меншин міста Загреба — щорічне свято представників національних меншин, які проживають у столиці Хорватії. Цьогоріч у яскравій маніфестації, що знайомить гостей із традиціями, фольклором і кухнею різних народів, узяли участь представники шістнадцяти національних меншин.

Українська громада міста Загреба вже кілька років поспіль єдина представляла два стенди — гастрономічний і сувенірний.

Смакота від 15 господинь

Біля стенду Української громади завжди людно: тут і красиво, і смачно. Українські господині пропонують гостям не лише традиційну випічку, як на більшості національних стендів, а й овочеві страви. Цього разу відвідувачі могли скуштувати вінегрет — незвичну для хорватів страву, якої немає в місцевій кухні, — баклажанну ікру та три види борщу: наваристий зі свининою, вегетаріанський і з квашеною капустою. Особливе захоплення викликали кілька видів сирників — вишуканих десертів із сиру.

Українську кухню готували й презентували 15 господинь, а логістичну підтримку забезпечували чоловіки. Розпочали свою промоцію господині з частування колег по святу — представників інших національних меншин.

«Багатий український стіл завжди вражає, — розповіла Маруся Юриста, почесна членкиня Української громади міста Загреба. — А вперше українці представили своє кулінарне мистецтво на Днях меншин у Загребі тридцять років тому, на Цвєтному тргу. Ми наліпили вареників із сиром, капустою та маком.

Готували з душею, від щирого серця, бо хотіли, щоб хорвати побачили, які ми, українці, люди. Я — «хорватська українка», народжена в Хорватії. У молоді роки ми, вихідці з українських земель колишньої Австро-Угорської імперії, мали в Югославії велику свободу, могли подорожувати будь-куди, крім України. Отримати візу

Представники української національної меншини

на історичну батьківщину було надзвичайно складно. Навіть пакунки, які ми відправляли в Україну, поверталися назад…

Тоді хорвати вважали українців бідними й малоосвіченими. Тепер вони бачать наших розумних, гарних жінок, знають про глибоку, яскраву й багату українську культуру. І знають, які українки добрі господині: ніхто у світі не вміє зробити щось із майже нічого. У наших жінок золоті руки».

Сувеніри: хорвати — українцям у подарунок

Серед усіх учасників свята лише Українська громада міста Загреба широко представила вироби ручної роботи власного виробництва.

Мотанки-берегині, зображені на футболках, знову модне макраме як аксесуар до спідниць, вишукані брелоки з українською символікою та безумовний фаворит жіночої аудиторії — сумки з національними орнаментами. Саме сумки принесли найбільше донатів на ЗСУ.

Творчі вироби презентували діти Української громади міста Загреба — Мартін і Маріанна Векличі, Софія Левченко та Аріана Камалова.

«До нашого стенду підходили дорослі хорвати, донатили, бажали перемоги й вигукували: “Слава Україні!” — розповіла кураторка сувенірного стенду Ксенія Левченко. — Хорвати цікавилися сувенірами для своїх українських знайомих, хотіли їх потішити. Жінки обирали браслети, жовто-блакитні брошки та брелоки для колег-українок і дітей. Ми пригощали відвідувачів українськими цукерками, і вони щасливі йшли далі, щоб наступного дня порадувати своїх українців».

В автентичних строях сторічної давнини

Українське традиційне вбрання на Дні національних меншин міста Загреба представляли художник і реставратор каменю Юрко Голодович, який уже 20 років живе у Спліті, та Ганна Мельничук, яка виїхала з Києва під час повномасштабної війни.

Ця пара привертала увагу яскравими образами. Гості свята побачили автентичні українські строї сторічної давнини з особистої етнографічної колекції Юрка Голодовича, який багато років збирає старовинний одяг, прикраси та традиційну українську зброю.

Юрко й Ганна представляли вбрання Галичини — історичного регіону, територія якого охоплює частини сучасних Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської областей.

Вишиванка Ганни виготовлена з натурального льону — традиційного матеріалу. Її прикрашають мотиви троянди, що символізують молодість і красу та є характерними для української вишивки.

Образ доповнює зґарда — традиційна гуцульська шийна прикраса-оберіг із намистин і литих металевих хрестів. У давнину зґардам приписували захисну силу, вважаючи їх оберегами від злих сил. Ще одним елементом образу стала тайстра — традиційна тканa або вишита наплічна сумка, поширена в Карпатському регіоні, зокрема на Буковині та в Бессарабії. Цікаво, що назва має балканські мовні паралелі й пов’язана, зокрема, з румунським словом tráistă, що означає «сумка». Тайстра була незамінною в повсякденному житті: у ній носили їжу в дорогу, інструменти та інші речі. Святкові варіанти брали на весілля. Згодом цей традиційний аксесуар перетворився на виразний елемент етнічного декору й

сучасного стилю. Його культурну цінність підкреслює й внесення традиції виготовлення тайстри до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Юрко Голодович, відданий охоронець народних традицій, був одягнений у старовинну лляну галицьку вишиванку та кептар — традиційний карпатський жилет з овечої шкіри, оздоблений вишивкою з яскравих вовняних ниток і аплікаціями.

Особливою окрасою строю став сердак — традиційний верхній одяг, який у карпатських краях носили майже цілий рік через прохолодний клімат. Улітку його могли накидати на плечі. Сердак мав простий крій, застібався на гачки й захищав від негоди.

Душевні пісні — жартівливі й ліричні

Музичну програму національних меншин завершив ансамбль TORY Української громади міста Загреба, заснований у 2023 році з ініціативи співачки й етнографині Анни Лотиш-Делібаш (AnnaDel), яка керує колективом.

Під куполом знаменитого Музичного павільйону в парку «Зрінєвац» прозвучали дві давні народні пісні, записані керівницею ансамблю на Полтавщині: жартівлива «На калині сизий голуб гуде» та лірична «Летіла зозуля».

Усі учасниці ансамблю — аматорки, які приїхали до Хорватії з різних регіонів України: сходу, півдня та центру. Їх об'єднали любов до України й бажання через пісню передати красу, розмаїття та глибину української культури.

Українська громада міста Загреба щиро дякує Раді з питань національних меншин Республіки Хорватія за підтримку та можливість зберігати національну ідентичність; місту Загребу, на гербі якого зображені відчинені двері — символ толерантності, — за гостинність; а також головному організаторові маніфестації — Координації національних меншин міста Загреба — за щорічну масштабну роботу.

Ксенія Мелешко

ЧЛЕНИ УКПТ «ЛЕСЯ УКРАЇНКА» З ОСІЄКА ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЮВІЛЕЙНИХ 10-Х «ДНЯХ СЛОВАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

5 вересня 2026 року на центральній площі Анте Старчевича в Осієку відбулася ювілейна, десята за ліком, культурна маніфестація «Дні словацької культури», організована Словацькою культурною спілкою міста Осієка. Саме в Осієчко-Баранській жупанії проживає найбільша в Хорватії кількість представників словацької національної меншини.

Цьогоріч словацька громада Осієка відзначала ювілейну маніфестацію протягом двох днів — 4 та 5 вересня. Програма розпочалася в п'ятницю, 4 вересня, відкриттям виставки «Роботи учасників майстерні руководілля». Наступного дня, у суботу, на площі Анте Старчевича відбулося урочисте відкриття культурного заходу. Представники словацької громади ознайомили гостей зі своєю культурою та традиціями через народні танці, пісні, національні страви й звичаї.

У межах ювілейної маніфестації виступили Словацьке культурно-мистецьке товариство із Злате-Моравце, Хорватське культурно-мистецьке товариство «Желєзнічар» з Осієка, КУД «Іван Брнїк Словак» із Єлісавця, Словацька культурна спілка з Бекетинців, Українське культурно-просвітницьке товариство «Леся Українка» з Осієка та Словацька культурна спілка з Осієка.

Заступник голови Словацької культурної спілки в Осієку Еміл Дорчак зазначив, що головна мета заходу — залучити до діяльності спілки представників словацької національної меншини, які проживають в Осієку, поінформувати їх про життя громади та заохотити до активної участі в її діяльності. Водночас організатори прагнуть зацікавити й інших мешканців міста, надавши їм можливість ближче познайомитися зі словацькою культурою та традиціями. Еміл Дорчак також наголосив, що збереження рідної мови та звичаїв є непростим завданням для всіх меншин, адже старше покоління поступово відходить, а молодь не завжди долучається до цієї справи.

У заході взяла участь і почесна консулка Словацької Республіки в Осієку Сандра Краль Вукшич. Вона високо оцінила умови життя словацької громади в Осієку, відзначивши її активність і можливості для збереження національної ідентичності, дякуючи великій підтримці Хорватії.

Підтримку культурній маніфестації висловив і голова Міської ради Осієка Тіхомір Флоріанчич. Він підкреслив, що Осієк є містом, у якому представлені численні національні меншини, з якими міська влада підтримує добрі та конструктивні відносини.

До присутніх також звернувся директор Хорватського національного театру в Осієку, представник німецької національної меншини Владімір Хам. Він подякував усім учасникам за їхню працю задля збереження національних традицій, мови та культури.

Активну участь у святковій програмі взяли й члени Українського культурно-просвітницького товариства імені Лесі Українки з Осієка. Під керівництвом Тетяни Ласик Жаґар вони підготували чудовий стенд, на якому представили вироби ручної роботи та мистецькі роботи юної студентки Академії мистецтва та культури в Осієку Марії Жаґар.

Юні танцюристи українського товариства з Осієка, своєю чергою, представили глядачам український народний танець «Плескач». Їхній виступ викликав щире захоплення публіки та був нагороджений бурхливими оплесками.

Ювілейні десяті «Дні словацької культури» в Осієку стали яскравим свідченням багатства культурного розмаїття міста та важливості збереження національної спадщини.

Участь Українського культурно-просвітницького товариства імені Лесі Українки засвідчила, що українська громада є активною частиною багатокультурного життя Осієка та охоче долучається до спільних культурних ініціатив. Представляючи українське рукоділля й народний танець, члени товариства не лише популяризували українську культуру, а й зробили свій внесок у зміцнення дружніх зв'язків між українським, словацьким та хорватським народами.

Оксана Мартинюк

УКПТ «Леся Українка» Осієк

ВИШИТА «ЗШИТА» УКРАЇНА

Є такий сучасний вислів — «зшивати націю». Саме це й зробили членкині Етнографічної секції Української громади міста Загреба. Вони створили вишиту мапу України, на якій кожна з 25 областей представлена власним орнаментом, а всі фрагменти зшиті в єдине ціле — прекрасну Україну.

Цей шедевр, створений під керівництвом професійної художниці декоративно-прикладного мистецтва Оксани Журавель із Києва, надихає. Саме вона розробила авторську концепцію, дібрала візерунки, а потім об'єднала в єдине ціле вишиті фрагменти, створені дев'ятнадцятьма учасниками проєкту.

«Я дуже пишаюся всіма нами: ми змогли зробити чудову "Вишиту мапу України", — розповіла Оксана Журавель під час урочистого відкриття спільного творчого проєкту 2 жовтня в Українському домі в Загребі. — Хтось дуже переживав, як вишивати, бо ніколи цього не робив або вишивав дуже давно… Я вибрала техніку "хрестик", бо її знають усі. І не треба боятися — треба пробувати. До речі, якщо, вишиваючи сорочку чи рушник, ви десь припуститеся помилки, то в готовому виробі, повірте, її ніхто не помітить, а з часом ви й самі її не знайдете».

Єдиний регіон на «Вишитій мапі України», орнамент якого виконано не хрестиком, — Крим. Чудову квітку технікою гладі вишила Марія Мелешко, керівниця Української громади міста Загреба. Спочатку й у неї руки не слухалися, адже востаннє вона вишивала чверть століття тому.

«Коли рука не набита, страшно починати, — каже Марія Мелешко. — Ми довго не могли сісти вишивати, але потім усі отримали величезне задоволення. Від творчості, спілкування, можливості разом створити щось прекрасне! Вишивка — це справжня медитація: забуваєш про все навколо… Дякую за цей спільний релакс у такому жорсткому світі».

До створення «Вишитої мапи України» долучилися не лише українки, а й студент-україніст Загребського університету Матія Хотко, який вишив орнамент Черкаської області.

У проєкті взяли участь Оксана Журавель, Маруся Юриста, Марія Масловська, Людмила Волошина, Оксана Слободянюк, Крістіна Трохіна, Ірина Шапошник, Катерина Чухліб, Любов Журавель, Наталія Гнат, Людмила Сидоренко, Світлана Балицька, Тетяна Пшевлоцька, Наталія Боровій, Олександра Драчова, Даша Гесь, Таїсія Рубцова, Марія Мелешко та Матія Хотко.

Проєкт стартував в Українському домі в Загребі 21 травня 2026 року, у День вишиванки, а його урочисте відкриття відбулося 2 жовтня.

Ксенія Мелешко

У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ XIX КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК І ФЕСТИВАЛЬ АВТОРІВ «VRISAK“

Фестиваль відкрила відома українська письменниця Оксана Забужко

У Хорватії восени, після літнього сезону, коли люди повертаються з відпусток, проходить багато книжкових фестивалів у різних містах і регіонах країни. Один із найвідоміших і наймасовіших за відвідуваністю — фестиваль «Vrisak» («галас», «крик»), який відбувається в Рієці.

Цього року це вже XIX книжковий ярмарок і фестиваль авторів — саме так офіційно називається ця непересічна культурна подія. Уже 19 років поспіль він збирає навколо головних подій письменників, читачів, перекладачів, редакторів, видавців, журналістів, митців і всіх тих, хто вірить, що література не відокремлена від життя, а є його важливою та живою частиною.

Фестивальні програми відбуваються на різних локаціях: площах, у книгарнях, музеях, культурних центрах, клубах і літературних кафе. Адже головна місія фестивалю — створювати простір для зустрічей із літературою людей різних поколінь, для розмов, відкриття нових книг та імен.

Упродовж усього вересня в книгарнях V.B.Z. — видавництва, яке є головним спонсором та ініціатором фестивалю і має книгарні по всій Хорватії, — а також на стендах на головній вулиці Рієки, Корзо, книги понад 30 видавництв продаються зі знижками до 90 відсотків — тобто навіть за 2 євро. Бо «читати мусимо», як сказала у своєму виступі на відкритті XIX книжкового фестивалю голова міста Іва Рінчич.

Цікаво, що цього разу фестиваль відбувається на шести відомих локаціях міста. У ньому взяли участь 11 письменників із Рієки, а також численні іноземні автори з Норвегії, Польщі, Словенії, Сербії. Розроблено спеціальні програми для дітей, школярів та молоді, зокрема «Юніор Vrisak».

І дуже приємно, що фестиваль відкрила відома українська письменниця, інтелектуалка, майстриня гострого публіцистичного слова Оксана Забужко.

Численна публіка просто неба, на атмосферній Чайній площі в Старому місті, уважно слухала розповідь про історію роману з бурхливим минулим і сьогоденням — «Польові дослідження українського сексу», про самобутність українців, відмінності між українцями та росіянами, а також про сучасні реалії України, яка переживає війну.

Цей твір перекладено 20 мовами світу, а з 1996 року він перевидавався 12 разів. Хорватською мовою роман Оксани Забужко перекладався двічі. Авторка перекладу — Дарія Павлешен, доцентка кафедри української мови та літератури Філософського факультету Загребського університету.

Презентація хорватського видання «Польових досліджень українського сексу» відбулася на Фестивалі світової літератури в Загребі 9 вересня 2026 року, до участі в якому також запросили українську письменницю.

Оксана Забужко і Марта Мартінчич

Шкода тільки, що модератори першого, вечора-відкриття вирішили провести розмову з Оксаною Забужко англійською мовою. Так хотілося почути барвисту українську! Та й численні присутні хорвати різних поколінь, напевно, ще більше відчули б, наскільки близькі та споріднені наші народи й культури.

Втім, враження від того теплого — і в прямому, і в переносному сенсі — літературного вечора залишилися незабутніми. Багато хто, особливо молодь, відкрив для себе нове ім'я української літератури й, можливо, захоче прочитати відомі у світі твори Оксани Забужко — «Польові дослідження українського сексу» та «Музей покинутих секретів», які вже перекладені хорватською мовою, а також іншу прозу, вірші та гострі публіцистичні виступи письменниці, які ще чекають на переклад.

Цього вечора розмови читачів з авторами в програмі не було. Але я, як голова літературної секції Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро» - Рієка, не могла пропустити таку неординарну нагоду поспілкуватися з відомою й улюбленою письменницею хоча б кілька хвилин. Я отримала автограф Оксани Забужко і сміливо, від імені українців Рієки, повідомила їй, що ми шануємо її творчість і стежимо за нею, намагаємося зберігати та розвивати тут рідну культуру й мову.

Марта Мартінчич

NAJMLAĐI ČLANOVI KPDU „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA SUDJELOVALI NA DJEČJEM SUSRETU U MEĐURIĆU

U subotu, 12. rujna 2026. godine, u Međuriću je održano dječje okupljanje pod nazivom „Zajedno smo kreativniji“, u organizaciji Češke besede Međurić. Susret je okupio djecu iz nekoliko kulturno-umjetničkih društava, među kojima su bili i članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana.

Program je započeo druženjem kroz različite dječje igre i natjecanja, u kojima su djeca imala priliku pokazati spretnost, brzinu i timski duh. Osim igara, održane su i kreativne radionice, koje su djeci pružile prostor za stvaranje, druženje i upoznavanje novih prijatelja.

Nakon zabavnog i kreativnog dijela, uslijedio je kulturni program u kojemu su se djeca predstavila svojim plesnim izvedbama.

Najmlađi članovi „Karpata“ su publici izveli ukrajinske folklorne plesove te tako predstavili dio ukrajinske tradicije i kulture.

Domaćini iz Češke besede Međurić pobrinuli su se za ugodnu atmosferu i lijepo druženje svih sudionika. Susret je protekao u veselom raspoloženju, a djeca su kroz igru, kreativnost i ples provela dan zajedno, upoznajući pritom običaje i tradiciju drugih društava.

Sudjelovanje na ovakvim dječjim susretima „Karpatima“ je još jedna prilika za njegovanje folklora među najmlađima, ali i za stvaranje novih prijateljstava kroz zajedničko druženje.

Nika Ožoga

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА ТА ГАСТРОНОМІЯ НА П'ЯТОМУ ДУНАЙ-ФЕСТІ У ВУКОВАРІ

З нагоди Міжнародного дня Дунаю з 25 до 27 червня 2026 року на набережній Дунаю у Вуковарі вп'яте поспіль відбувся Дунай-фест — культурно-розважальний захід, присвячений багатим традиціям, культурі, гастрономії та способу життя мешканців дунайського регіону. Організатором фестивалю є місто Вуковар у співпраці з Туристичною громадою міста Вуковара. Мета заходу — популяризація унікальної ідентичності Вуковара як міста на Дунаї, а також презентація його культурної та туристичної пропозиції.

Цьогорічний фестиваль урочисто відкрив мер Вуковара Маріян Павлічек. Упродовж трьох днів відвідувачі могли насолоджуватися насиченою програмою, що поєднала музичні виступи, традиційні заходи, дитячі розваги, творчі майстер-класи, ярмарок традиційних виробів, гастрономічні частування та різноманітні активності на березі Дунаю. У ці дні набережна знову стала улюбленим місцем зустрічей, спілкування, відпочинку та приємного проведення часу з милуванням мальовничими краєвидами міста.

Особливе місце в програмі фестивалю посів Вечір національних меншин, під час якого представники різних національних спільнот мали змогу представити свою культуру, традиції та гастрономічні особливості.

Українську культуру, традиції та національну кухню на фестивалі представили члени Українського культурно-просвітницького товариства «Іван Франко» у Вуковарі. Традиційні українські страви, приготовані членами секції «Українські народні звичаї та рукоділля», що діє при товаристві, презентувала Віра Матушинська, заступниця голови УКПТ «Іван Франко» у Вуковарі.

На українському столі, прикрашеному традиційними українськими рушниками, гості могли скуштувати страви національної кухні: українські пироги та вареники, борщ, млинці із сиром і м'ясом, вареники з вишнями, а також штрудлі з горіхами та маком. Аромати й неповторні смаки українських страв приваблювали численних відвідувачів фестивалю, знайомлячи їх із багатством українських кулінарних традицій.

Мер Вуковара Маріян Павлічек висловив задоволення великою кількістю відвідувачів цьогорічного Дунай-фесту та наголосив, що головна мета заходу — об'єднати якомога більше мешканців Вуковара, а також залучити гостей з усієї Хорватії та з-за кордону.

Тетяна Рамач

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В ХОРВАТІЇ: ВИСТАВКА «SEA INSIDE» У РОҐОЗНИЦІ

У Роґозниці, у Хорватському домі, 11 вересня відбулося відкриття виставки мистецьких творів, створених під час міжнародного художнього пленеру «SEA INSIDE». Виставка стала важливою частиною пленеру, який проходив з 1 до 15 вересня 2026 року в Роґозниці, Хорватія.

У представлених роботах українські художники через власне мистецьке бачення досліджують море, простір, світло та особливу атмосферу Адріатики, поєднуючи пейзаж із внутрішніми переживаннями та особистими враженнями від перебування на хорватському узбережжі.

Учасниками міжнародного художнього пленеру «SEA INSIDE» стали: Оксана Гегедиш, Олександр Сухоліт, Василь Когутич, Сергій Резніченко, Ніна Резніченко, Олег Денисенко, Андрій Чижов та Віктор Жмак.

Організатори пленеру — Товариство української культури в Далмації «CVIT» та Art Salon «Veles».

Виставка та міжнародний художній пленер «SEA INSIDE» реалізовані за підтримки Туристичної спільноти Роґозниці та Обштини Роґозниця.

Щиро дякуємо всім, хто завітав на відкриття виставки, підтримав художників та розділив із нами цей особливий мистецький момент.

Дякуємо за підтримку українського мистецтва, розвиток культурного діалогу та зміцнення творчої співпраці між Україною та Хорватією.

Товариство української культури в Далмації «CVIT»

ČLANOVI KPDU „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA NASTUPILI U DEŽANOVCU

U subotu, 5. rujna 2026. godine, u Dežanovcu je održan Dan kukuruza, tradicionalna manifestacija koju prati raznovrstan kulturni i zabavni sadržaj. Organizator manifestacije je udruga Češka beseda Dežanovac koja je uz potporu Saveza Čeha u RH i Općine Dežanovac organizira Dane kukuruza.

Uz različite kulturne udruge, u programu su sudjelovali i članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, predstavivši se svojim folklornim nastupom. Kulturno-umjetnički program održan je u dvorištu osnovne škole u Dežanovcu, gdje su se tijekom dana okupili brojni sudionici i posjetitelji.

Članovi „Karpata“ su svojim nastupom publici predstavili dio ukrajinske folklorne tradicije, a nastup je bio prilika da se kroz pjesmu i ples prikaže bogatstvo ukrajinske kulturne baštine.

Manifestacija je okupila predstavnike različitih manjinskih udruga i društava, pa je Dan kukuruza ujedno bio i mjesto susreta, druženja te predstavljanja različitih tradicija. Nakon kulturnog programa druženje sudionika nastavilo se u Društvenom domu u Dežanovcu uz glazbu i zajedničko druženje.

Sudjelovanjem na ovakvim manifestacijama članovi KPDU „Karpati“ nastavljaju predstavljati ukrajinsku kulturu i folklor te njegovati tradiciju kroz nastupe i susrete s drugim kulturnim društvima.

Nika Ožoga

U LIPOVLJANIMA ODRŽANE KREATIVNE RADIONICE

Na poziv dugogodišnjih partnera iz Matice slovačke Lipovljani, članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ sudjelovali su 4. srpnja 2026. godine u ljetnim kreativnim radionicama održanima u dvorištu Slovačke etno kuće u Lipovljanima.

Radionice su okupile tridesetak djece i mladih koji su kroz raznovrsne sadržaje imali priliku upoznati tradicijsku baštinu i razvijati svoje kreativne vještine. Manifestacija je nastavak dugogodišnje suradnje udruga nacionalnih manjina koje zajedničkim aktivnostima doprinose očuvanju kulturne raznolikosti i međusobnom povezivanju zajednice.

Polaznicima su bile ponuđene četiri radionice: folklorna radionica pod vodstvom Mirka Fedaka, radionica tradicionalnog slovačkog drotarstva koju je vodila Anđelka Đunda iz Osijeka, radionica izrade rukotvorina na tkanini pod vodstvom Josipe Dalenjak te likovna radionica koju je vodila Štefica Vuković. Sudionici su s velikim zanimanjem izrađivali vlastite radove, učili o tradicijskim obrtima i razvijali kreativnost kroz praktičan rad.

Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ s ponosom su sudjelovali u ovom projektu, nastavljajući uspješnu suradnju s Maticom slovačkom Lipovljani i drugim udrugama nacionalnih manjina.

Ovakvi susreti pružaju djeci i mladima priliku za druženje, razmjenu iskustava i upoznavanje kulturne baštine različitih naroda koji zajedno žive u Lipovljanima. Vjerujemo da će se ova lijepa tradicija nastaviti i u godinama koje dolaze te dodatno osnažiti prijateljstvo i suradnju među našim zajednicama.

Nika Ožoga

В ОСІЄКУ ВІДБУВСЯ «ФЕСТИВАЛЬ НОВИХ СУСІДІВ»

Марія Рекичинська

В Осієку 21 вересня 2026 року відбувся «Фестиваль нових сусідів» — тепла та дружня зустріч мешканців міста з представниками громадян третіх країн, які живуть, працюють, навчаються та будують своє життя в Осієку. Захід відбувся у малій залі Культурного центру Осієка та об'єднав людей різного походження, культури й традицій.

Головна ідея фестивалю полягала не лише в презентації різних країн, а насамперед у знайомстві людей, які живуть в одному місті. Представники різних громад розповідали про своє походження, життя в Осієку та те, що найбільше цінують у новому місті.

Особливе місце серед учасників фестивалю посіла українська громада. Для українців ця зустріч стала можливістю представити свою культуру та показати, що українці, які сьогодні живуть в Осієку, є активною частиною місцевого суспільства.

Українська громада Осієка складається з людей із різними життєвими історіями. Більшість українців приїхали до Хорватії через повномасштабну війну в Україні, шукаючи безпеки для себе та своїх родин. Водночас частина українців оселилася в Хорватії ще до початку війни — вони приїхали сюди раніше, щоб працювати або навчатися. Попри різний досвід та обставини переїзду, їх об'єднують любов до України, прагнення зберігати власну культуру та бажання бути активною частиною громади міста.

Саме тому цей фестиваль став для українців важливою можливістю розповісти про себе не лише як про людей, які приїхали з України, а як про нових мешканців Осієка зі своєю культурою, традиціями та історіями.

Українську громаду на фестивалі представляла 18-річна Марія Рекичинська, учениця Середньої медичної школи в Осієку. Марія приїхала до Хорватії, коли їй було лише 11 років. Переїзд до іншої країни в такому віці став для неї непростим випробуванням. Нове середовище, інша мова та необхідність починати життя далеко від звичного дому вимагали часу й наполегливості. Проте Марія поступово подолала ці труднощі: вивчила хорватську мову, знайшла друзів, адаптувалася та інтегрувалася в місцеву спільноту. Сьогодні вона почувається частиною міста, у якому провела значну частину свого життя.

Марія говорить про Осієк із особливою теплотою. Вона вважає Осієк прекрасним місцем для життя — затишним, спокійним і по-особливому сімейним містом. Її історія — приклад того, як дитина, яка приїхала до іншої країни, з часом може подолати мовний і культурний бар'єри, знайти друзів та відчути себе частиною суспільства, не втрачаючи при цьому зв'язку зі своїм українським корінням.

На фестивалі також була присутня родина Коновалових. Її представники поділилися своєю історією — історією родини з Маріуполя, яку війна змусила залишити рідне місто та розпочати нове життя в Хорватії, але не змогла позбавити спорту, який завжди був важливою частиною їхньої родини. У цій родині спорт передається з покоління в покоління. Кожен із них має власний спортивний шлях і продовжує активно розвиватися та підтримувати інших. Олександр Хникін протягом чотирьох років представляв III гімназію в Осієку. За свою школу він виступав у різних видах спорту — тенісі та бадмінтоні. Шкільні команди, у складі яких він виступав, входили до п'ятірки найкращих у Хорватії. Олександр також бере участь у клубних та особистих змаганнях. Він виступав за Бадмінтонний клуб Осієк і нині бере участь в одиночних і парних турнірах. Раніше грав за клуб настільного тенісу «Водовод Осієк», а зараз представляє СТК «Годиняк», з яким бере участь у лізі. Серед його спортивних досягнень — численні перемоги на турнірах та звання чемпіона Осієка з бадмінтону, яке він утримує вже протягом чотирьох років.

Мама Олександра, Наталія Коновалова, також є активною спортсменкою. Вона бере участь у чемпіонатах Європи та світу серед ветеранів, де продовжує представляти Україну. Окрім міжнародних змагань, Наталія також виступає на хорватських турнірах та грає у 2-й жіночій Бундеслізі Австрії з настільного тенісу. Для Наталії спорт — це не лише змагання та результати. Це спосіб залишатися активною, розвиватися, підтримувати інших людей і зберігати зв'язок з Україною навіть далеко від рідного дому.

Особливе місце в спортивній історії родини займає бабуся Олександра — Людмила Коновалова. Вона — майстер спорту зі спортивної гімнастики та вчитель фізичної культури зі стажем понад 50 років. Її професійний спортивний досвід став основою для любові до

спорту, яку вона передала наступним поколінням родини. Навіть сьогодні пані Людмила залишається дуже активною. Вона проводить заняття з фітнесу для українок, які прибули в Осієк на початку російської агресії, а також працює в Осієку з дітьми в межах Українського товариства імені Лесі Українки, де розучує з дітьми танцювальні номери.

Історія родини Коновалових — це історія трьох поколінь, для яких спорт став невід'ємною частиною життя. Війна змусила їх залишити Маріуполь, але не змогла забрати їхню енергію, любов до спорту та бажання бути корисними іншим. У Хорватії вони продовжують тренуватися, змагатися, працювати з дітьми та підтримувати українську спільноту.

Однією з центральних частин фестивалю став гастрономічний куточок — «Смаки нових сусідів». Гості могли познайомитися з традиційними стравами різних країн та відкрити для себе нові смаки.

Українська кухня також стала способом розповісти про нашу країну. Адже українська кухня — це набагато більше, ніж просто їжа. Це родинні рецепти, святкові традиції, спогади про дім і дитинство. Через українські страви гості фестивалю могли відчути частинку української гостинності. Серед українських страв був борщ — страва, яка давно стала одним із найвідоміших символів української кухні. Також гості могли скуштувати вареники з картоплею, приготовані за традиційним українським рецептом. Завершували українську гастрономічну презентацію вергуни — традиційні українські солодощі, хрусткі, ніжні та посипані цукровою пудрою, які нагадують дім, родинні свята та смак дитинства.

«Фестиваль нових сусідів» показав, що сучасний Осієк — це місто, у якому поруч живуть люди різного походження, але всіх їх об'єднує спільне місто.

Для української громади участь у фестивалі стала важливою можливістю бути почутою та побаченою, розповісти про свою культуру і водночас подякувати Хорватії та Осієку за можливість почати новий етап життя.

Українці принесли на цей фестиваль частинку своєї Батьківщини та разом з іншими учасниками створили простір, у якому різноманітність стала приводом для знайомства, а нові сусіди — можливістю знайти нових друзів.

Олена Граб

Олександр Хникін з мамою Наталією

SEDMERO UČENIKA IZ UKRAJINE POHAĐA OSNOVNU ŠKOLU U SIBINJU

Nastavna školska godina 2026./2027. počela je u ponedjeljak, 7. rujna 2026. godine i u Osnovnoj školi Sibinjskih žrtava u Sibinju. Među mnogobrojnim učenicima koji pohađaju ovu školu je i sedmero učenika iz Ukrajine koji su smješteni u hotelu „Zovko" u Gromačniku pored Slavonskog Broda u kojemu je trenutačno smješteno 57 raseljenih osoba iz Ukrajine pod privremenom zaštitom.

Sedmero malih školaraca, dječaci Nikita, Dima i Lev, te djevojčice Eva, Aiša, Marija i Darija prognanih iz, ratnim vihorom poharane Ukrajine pronašli su utočište u slavonskobrodskom kraju.

Prvoga dana nastave u njima novoj školi u kojoj su odlučili nastaviti svoje obrazovanje vrata i srca su im otvorili učenici i nastavnici a i sam ravnatelj Josip Šišmanović koji je rekao:

„Sedmero učenika iz Ukrajine primili smo u našu školu u Sibinju a još jedna djevojčica je u područnoj školi u Gornjim Andrijevcima. Imamo najmlađeg učenika u 2. razredu, to je Lev i najstarijeg, Dimu, u 8. razredu. Oni sada još uvijek uče

hrvatski jezik, ne znaju baš sve najbolje, pa im oni, koji razumiju bolje, prevode i što je najvažnije, dobro su se uklopili, dobro su prihvaćeni u svojim razredima. Svjesni su u kakvoj su situaciji, da u njihovoj Domovini bjesni rat, da su ovdje sada na sigurnom i da ih u Hrvatskoj svi dobro razumijemo" te dodao - „Ovoj djeci je donedavno bio najveći izazov prijevoz od mjesta stanovanja do, primjerice, grada Slavonskog Broda ili evo sada do škole. No, zahvaljujući Općini Sibinj i općinskom načelniku Josipu Paviću, osiguran im je prijevoz na nastavu i to kombijem od hotela „Zovko" do škole i nazad."

Kazao je i kako brojni od tih malih Ukrajinaca nose sa sobom velike traume iz svoje zemlje, ali i iz zemalja gdje su do sada bili kao prognanici, jer nisu imali baš u svakoj lijepa iskustva. „Nažalost, i dalje ima govora mržnje u javnim medijima prema tim ljudima. Pa, i kod nas. Zaboravili smo kako je nama bilo 90-ih. Nisu ova djeca kriva za loše odluke odraslih, pogotovo onih na vlasti. Kao da bi oni htjeli biti baš ovdje, a ne primjerice sa svojima, odrastati ondje gdje su rođeni „ kazao je ravnatelj Šišmanović, koji je odlučio prihvatiti sedmero učenika u svoju školu kad su se ponajprije došli upisati upravo ovdje, iako su teoretski trebali biti upisani u školu u Gromačniku (po adresi stanovanja - hotel „Zovko"), koja pak pripada matičnoj školi 'Ivana Brlić Mažuranić' u Slavonskom Brodu.

Nakon ravnatelja i nekoliko učenika je izreklo svoje dojmove: „Dobro nam je ovdje u Hrvatskoj. Neki od nas su došli s majkama, neki su sami. Očevi su ostali braniti našu zemlju. Ja sam iz Dnjipra. Tamo je isto rat. No, imamo kontakt sa svojima. Jako je teško tamo. Zahvalni smo što smo pronašli sigurnost u Hrvatskoj. Sviđa mi se, ljudi su baš ljubazni. Do sad nismo baš znali za vašu zemlju, niti da je ovdje isto bio rat. U školi nam je dobro, učimo vaš jezik, ide nam, malo je teško, iako su ukrajinski i hrvatski slični. Stanujemo u obližnjem hotelu „Zovko" i evo idemo u školu ovdje u Sibinj, svakodnevno se prevozeći kombijem" – rekao je Nikita, učenik 7. razreda iz ukrajinskog Dnjipra, velikog lijepog grada koji broji oko milijuna stanovnika, a nazvan je po najvećoj rijeci u Ukrajini. Nikiti hrvatski za sad najbolje ide pa svojim sunarodnjacima prevodi što ne razumiju. Osim što ide u sibinjsku školu, bavi se i boksom i sam putuje biciklom u Slavonski Brod na trening. Bicikl su mu kupili i novce prikupili njegovi novi školski prijatelji.

„Ovdje smo samo moj mlađi brat Lev i ja. Ja se zovem Eva, idem u 4. razred, a Lev je u 2. razredu. Imamo već ovdje prijatelja iz Hrvatske i dobro nam je. Najviše volim likovnu kulturu i glazbeni. Mislim da ću biti slikarica kad narastem. Učitelji su isto jako dobri" kazala je Eva. Njezinu bratu Levu se isto sviđa u Hrvatskoj, najviše ga, dodaje, zanima informatika. Oboje su iz Harkiva, drugog po veličini grada u Ukrajini, koji je pod žestokim neprijateljskim napadima već više od četiri godine.

Dima je najstariji učenik osmog razreda. Završio je 7. razred online. Sada je krenuo u 8. razred. Još razmišlja što će nastaviti kad završi osnovnu. Svaki dan je, kaže, u kontaktu sa svojima u rodnom Zaporižju.

Prvi dan škole za učenike iz Ukrajine u Hrvatskoj donosi specifičan program prilagodbe i integracije u hrvatski obrazovni sustav. Umjesto izravnog praćenja redovne nastave od prvog trenutka, naglasak je stavljen na svladavanje jezika, psihosocijalnu podršku i postupno uključivanje među vršnjake uz poruku da škola nije samo mjesto učenja i stjecanja novih znanja, nego i mjesto susreta, prijateljstva i zajedništva.

Nikola Zastrižni

Osnovna škola Sibinjskih žrtava, Sibinj

ŽUPA PETROVCI PROSLAVILA 190. OBLJETNICU OSNUTKA

U subotu, 5. rujna 2026. godine, u Petrovcima kraj Vukovara zahvalnom arhijerejskom liturgijom proslavljena je 190. obljetnica osnutka najstarije grkokatoličke župe između Križevaca i obala Dunava. Svetu liturgiju predvodio je vladika Milan Stipić, križevački biskup, a propovijed je održao mons. dr. sc. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit. Na proslavi je sudjelovao i vladika Đuro Džudžar, biskup Rusinske grkokatoličke eparhije sv. Nikole u Ruskom Krsturu, kao i brojni svećenici istočnoga i zapadnoga obreda, dvojica đakona te redovnici i redovnice.

Slavlju su nazočili i visoki uzvanici: državna tajnica doc. dr. sc. Iva Ivanković, izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića, vukovarsko-srijemski župan Ivan Bosančić te izaslanik predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića, potpredsjednik Hrvatskoga sabora Ivan Penava. Proslavi su nazočili i drugi uvaženi predstavnici županije i jedinica lokalne samouprave, brojne javne osobe iz područja obrazovanja, kulture, poduzetništva i sporta te velik broj vjernika, među kojima su bila i djeca odjevena u rusinske i ukrajinske narodne nošnje. Liturgijsko pjevanje animirao je grkokatolički zbor sv. Jozefa iz manje papinske grkokatoličke bazilike Silaska Svetoga Duha u Mihalovcima u Slovačkoj.

U propovijedi, osvrćući se na ulomak Ivanova evanđelja o Isusovu čudu na svadbi u Kani Galilejskoj, nadbiskup mons. Đuro Hranić istaknuo je usmjerenost toga evanđeoskog ulomka na Krista. „Zaručničko slavlje Novoga zavjeta jest odnos Krista i Crkve, a pretvaranje vode u vino prelazak je u novu i bolju stvarnost“, istaknuo je nadbiskup.

Presveta Bogorodica, Isusova majka, u Kani Galilejskoj postaje prvom zagovornicom i pokroviteljicom, ali i uzorom nasljedovanja Gospodina, pozivajući nas riječima: „Što god vam kaže, to učinite.“ U trenucima kada nam u svakodnevnom životu ponestaje vina Božje milosti, Marija je uz nas: hrabri nas, zagovara i poučava da činimo ono što nam Krist govori. Srce ispunjeno vjerom u Božju providnost, poput Marijina srca, preduvjet je Isusove spasenjske intervencije. Nadbiskup je nadalje istaknuo kako je i ova župna zajednica Božji dar i sredstvo spasenja unutar jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve. Taj je dar, po Božjoj providnosti, u Petrovcima zaživio 5. rujna 1836. godine, kada je pročitan i izvršen dekret o osnutku nove grkokatoličke župe. Uz Božju pomoć i pod zaštitom Presvete Bogorodice župa živi sve do danas.

Na kraju liturgije veliku je obljetnicu svima čestitao vladika Milan Stipić, a sve nazočne pozdravio je i domaći župnik, o. Vladimir Sedlak. Nakon svete liturgije uslijedio je svečani domjenak s autohtonim slanim i slatkim delicijama, a orkestar KUD-a „Joakim Hardi“ pobrinuo se za glazbeni ugođaj.

Križevačka eparhija
8. rujna 2026.

GRKOKATOLIČKA ŽUPA U KANIŽI PROSLAVILA 90. OBLJETNICU CRKVE

Jubilarna 90. obljetnica završetka izgradnje i posvećenja grkokatoličke župne crkve Rođenja Presvete Bogorodice u Kaniži svečano je proslavljena u nedjelju, 13. rujna 2026. godine, arhijerejskom liturgijom koju je predvodio križevački vladika Milan Stipić, uz sudjelovanje brojnog svećenstva i puka.

U homiliji je vladika Milan istaknuo: „Danas, na ovoj svečanoj svetoj liturgiji, zahvaljujemo svemogućem Bogu za 90 godina postojanja ove župne crkve. Ovaj jubilej nije samo brojka jer imamo građevine koje su puno starije od 90 godina – starije crkve, samostane, mostove, tvrđave i dvorce. No, mi proslavljamo 90 godina jednoga zajedništva koje neprekidno postoji i živi, a to je nešto puno više i drugačije od same zgrade. Mnoge društvene organizacije i gradovi u međuvremenu su ugašeni, dok ova zajednica, unatoč teškoćama, hvala Bogu, i dalje živi, raste i napreduje. Vrijeme koje je prošlo daje joj težinu, temelj i snagu, a vjernicima ponos i radost jer znaju da pripadaju nečemu velikome, nečemu lijepome i nečemu svetom“, rekao je vladika Milan u prigodnoj propovijedi.

U molitvi i zahvali Bogu biskup Stipić spomenuo se svih koji su ovdje živjeli, koji su gradili ovaj Božji hram, koji su kao svećenici služili, a kao župljani i vjernici održavali ovo mjesto, pjevali i ministrirali. „Posebno se spominjemo onih koji su svoje molitve upućivali svemogućem Bogu ovdje, na ovome svetom mjestu. Ti su naši prethodnici ostavili poseban duhovni trag. Ovo je mjesto sveto jer su se ovdje generacije susretale s Bogom: ovdje su ljudi tugovali kada im je preminuo netko od bližnjih, ovdje su se radovali kada su im se djeca rađala, a ovdje su se mnogi vjenčali pred Bogom. Osim duhovne, ovo mjesto ima i društvenu važnost jer je desetljećima bilo sjedište i susretište svih ljudi koji su živjeli u ovom kraju, osobito vjernika ukrajinskog podrijetla, koji su ovdje sačuvali svoj identitet, tradiciju i kulturu“, rekao je mons. Stipić. Osobito je naglasio i simboliku križa, prigodno uoči sutrašnjeg blagdana Uzvišenja Svetoga Križa, koji je nakon Kristova uskrsnuća postao znakom života i vječnosti.

„Zato križ stavljamo u svoje domove i na svoja srca jer nas podsjeća da nas je Bog spasio upravo preko križa. Tijekom ovih 90 godina bilo je mnogo križeva i iskušenja, a bit će ih i dalje. No, nema spasenja bez križa. Vjera nas uči da se ne bojimo ni stradanja, ni muke, ni križa, nego da križ prihvaćamo s radošću i nosimo ga hrabro jer on ne donosi propast, nego uskrsnuće i pobjedu nad smrću“, poručio je vladika Milan.

Na kraju liturgije župnik o. Andryi Luchyn zahvalio je Svevišnjem Bogu za ovaj veliki jubilej, rekavši: „Godine 1930. naši su preci blagoslovili temelj ove crkve, a 1936. godine izgradili su je. Na blagdan Male Gospe služena je prva sveta liturgija u našoj crkvi i od tada pa sve do danas koristimo je za bogoslužje, za proslavu Gospodina Isusa Krista i njegove Presvete Majke, naše zaštitnice i pokroviteljice ove crkve. Kao i naši preci, i mi smo danas sretni i zahvalni Bogu. Kao što je vladika rekao u propovijedi, ova je crkva vidjela svašta – vidjela je i rat i suze, ali i mnogo dobrih i lijepih stvari: brojna krštenja, potvrde, vjenčanja, svete liturgije i druga bogoslužja. Ova je crkva draga i mila i meni i vama, dragi vjernici i župljani“, poručio je o. Andryi te zahvalio vladiki Milanu Stipiću na podršci i iskazanoj ljubavi prema Crkvi i cijeloj vjerničkoj zajednici u Kaniži.

Uz vladiku su oko oltara bili domaći župnik o. Andryi Luchyn te grkokatolički svećenici o. Aleksandar Hmilj, o. Robert Čabraja, o. Miroslav Krnješin, o. Oleg Zakaljuk, o. Viktor Pavić i o. Ivan Kolosok, dok je posluživao đakon Antonije Pajić.

Gradnja grkokatoličke crkve u Kaniži započela je 30. ožujka 1930. godine, zahvaljujući tadašnjem svećeniku o. Nikoli Orosu. Crkva je duga 21 metar, široka 8,5 metara i visoka 8,5 metara. Toranj je visok 24 metra. Gradnja je završena u ljeto 1936. godine.

Na proslavu posvete nove crkve, na blagdan Male Gospe, došlo je oko 3000 ljudi. Kaniža dotad nikada nije imala čast ugostiti tako velik broj pripadnika ukrajinskog naroda. Obred blagoslova crkve obavio je kanonik Dimitrije Nađ, koji je predvodio i svečanu liturgiju. Prije liturgije o. Mihajlo Firak pročitao je povelju o gradnji crkve, koja je poslije uzidana u temelje crkve.

Križevačka eparhija
14. rujna 2026.

Grkokatolička crkva u Kaniži

U SLAVONSKOM BRODU SVEČANO PROSLAVLJEN ŽUPNI GOD – BLAGDAN UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA

U slavonskobrodskoj grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa svečano je u nedjelju, 20. rujna 2026., proslavljen župni god – kirvaj, kako se najčešće kaže u Slavoniji – blagdan Uzvišenja časnog i životvornoga Križa Gospodnjega, odnosno Uzvišenja svetog Križa, koji se prema kalendaru slavi 14. rujna. Proslavi blagdana prethodila je Velika večernja s litijom, 19. rujna, koju je predvodio kapelan o. Robert Čabraja u zajedništvu sa župnikom o. Aleksandrom Hmiljem i okupljenim vjernicima. Nedjeljnu svetu liturgiju, pred brojnim grkokatoličkim i rimokatoličkim vjernicima iz Slavonskog Broda i okolnih sela te gostima iz susjedne Bosne i Hercegovine, predvodio je o. Ante Jurković, župnik župe Uzvišenja Svetog Križa u Karlovcu. U Slavonski Brod doputovao je sa skupinom od desetak svojih župljana. Uz o. Antu, za oltarom su bili grkokatolički svećenici: o. Nikola Stupjak, slavonski dekan i župnik u Lipovljanima; o. Andrij Lučin, o. Oleg Zakaljuk, o. Ivan Kolosok, kapelan o. Robert Čabraja i domaći župnik o. Aleksandar Hmilj. U slavlju je sudjelovao i fra Ivan Crnković, franjevac na službi u Franjevačkom samostanu Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu. Posluživao je pođđakon Križevačke eparhije Luka Mikić.

U nadahnutoj propovijedi o. Luka govorio je o značenju svetoga Križa te na početku istaknuo:

„Često nosimo križ oko vrata, ali ga ne nosimo u srcu. Volimo pokazati vanjski znak vjere, ali kada treba živjeti kao kršćanin, često zašutimo. Pitamo se: Što će ljudi reći? A pravo pitanje glasi: Što će Bog reći o nama?“

Okupljene je vjernike potom podsjetio na značenje Uzvišenja svetog Isusova Križa te im poručio:

„Ne sramimo se križa. Prigrlimo ga. Neka nam bude snaga i putokaz. I budimo zahvalni Bogu za sve, po križu i ljubavi Kristovoj.“

Po završetku svete liturgije uslijedilo je mirovanje, pomazanje svetim uljem i kušanje beskvasnoga kruha koji je pret-

hodnoga dana bio posvećen na Velikoj večernjoj s litijom.

Svetu liturgiju pjevanjem na ukrajinskom jeziku, zajedno sa članovima crkvenoga zbora i okupljenim vjernicima, animirale su sestre Reda svetog Bazilija Velikog iz slavonskobrodskog samostana.

Sluga Božji metropolit Andrej Šepticki (1865. – 1944.), poglavar Ukrajinske grkokatoličke Crkve, nadbiskup Lavova i metropolit Galicije od 1901. godine do svoje smrti, u svojoj poruci o svetom Križu ističe: „Jedna je od najvažnijih stranica štovanja Bogočovjeka... Znak svetoga križa načiniti na sebi jedan je od najstarijih običaja kršćana. Sveti Križ je vječno živi simbol beskrajne Božje ljubavi prema nama grešnicima, simbol Kristove žrtve, simbol našeg otkupljenja i spasenja, simbol Kristove pobjede nad smrću i đavlom. Časteći sveti križ, častimo Kristovu žrtvu, muku i smrt. Stavljajući na sebe znak svetog križa, svaki put ispovijedamo svoju vjeru u našeg Spasitelja.“

Nikola Zastrižni

PROSLAVA POKROVA PRESVETE BOGORODICE U BUKOVLJU

U nedjelju 4. listopada 2026. godine u Bukovlju, u najstarijoj grkokatoličkoj ukrajinskoj crkvi u Hrvatskoj svečano je proslavljen naslovni blagdan Pokrov Presvete Bogorodice (Zaštita Presvete Bogorodice) koji pada po grkokatoličkom kalendaru 1. listopada, ali se u ovoj župi po tradiciji već godinama obilježava nedjeljom kako bi vjernici i njihovi gosti mogli nazočiti svetoj liturgiji i proslavi ovog blagdana. Blagdan Pokrova (što u prijevodu znači plašt ili zaštita) Presvete Bogorodice je jedan od najvažnijih marijanskih blagdana u istočnoj kršćanskoj tradiciji. Označava sjećanje na čudesno ukazanje Majke Božje u Carigradu u 10. stoljeću, kada je svojim plaštem zaštitila grad od neprijateljske opasnosti. Zbog toga se ovaj blagdan slavi kao simbol njezine trajne zaštite, utočišta i zagovora nad svim vjernicima.

Svečanu liturgiju Svetog Ivana Zlatoustog predvodio je izaslanik križevačkog vladike Milana Stipića, ekonom Križevačke eparhije o. Danijel Hranilović a oko improviziranog oltara suslužili su dekan slavonski i župnik u Lipovljanima o. Nikola Stupjak, domaćin, župnik o. Aleksandar Hmilj i župni kapelan (vikar) o. Robert Čabraja.

U prigodnoj poruci u svojoj nadahnutoj propovijedi. o. Danijel potaknuo je vjernike na poniznost i spremnost opraštanja, te da jedni drugima po primjeru Bogorodice Marije budu zaštita i pokrov.

S obzirom na to da je ovaj Marijin blagdan u Ukrajini i Dan ukrajinskih branitelja, o. Danijel posebno je pozvao na molitvu za sve vojnike koji se još na ratištima diljem Ukrajine bore za mir i slobodu svoga naroda, za sve poginule u Ukrajini ali i neizostavno na molitvu za duše svih poginulih i nestalih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu.

Pošto je propovjednik o. Danijel Hranilović i ekonom Križevačke eparhije osvrnuo se u propovijedi na obnovu ove povijesne crkve, sagrađene 1911. godine a čija obnova traje već četiri godine i ulazi u najzahtjevniju fazu – uređenje unutrašnjosti. Do sada su obnovljeni pročelje i kupola tornja, drenaža i prozori. o. Danijel pohvalio dobru suradnju sa Križevačkom eparhijom, Općinom Bukovlje i načelnikom općine Igorom Đakovićem, a posebno je pohvalio zajedništvo samih vjernika i svima zahvalio na financijskoj pomoći i strpljivosti.

Po završetku svete liturgije uslijedio je sakrament potvrde (myropomazannja) - posvećenje svetim uljem i kušanjem beskvasnog kruha koji je prethodnog dana posvećen na večernjoj svetoj liturgiji sa litijom.

Liturgijsko pjevanje su ove godine predvodili gosti iz grkokatoličke župe Sibinj i Gornji Andrijevci Karlo Peh i Franjo Ančurovski, a u pjevanju su sudjelovali gotovo svi vjernici.

Ove, kao i prethodnih godina, župljani su organizirali svečani ručak poslije liturgije za stotinjak gostiju u velikom dvorištu obitelji Slavka Berkete i time pokazali da je ova mala grkokatolička zajednica veoma dobro organizirana. Za ručak su, uz ostale delicije, poslužene ukrajinske piroge koje su pripremile vrijedne domaćice na radionici izrade piroga u Slavonskom Brodu.

Nikola Zastrižni

HRYHORIY VERYOVKA — ČOVJEK KOJI JE UKRAJINI DAROVAO LEGENDARNI ZBOR

Istaknuti ukrajinski skladatelj, zborski dirigent, pedagog i folklorist

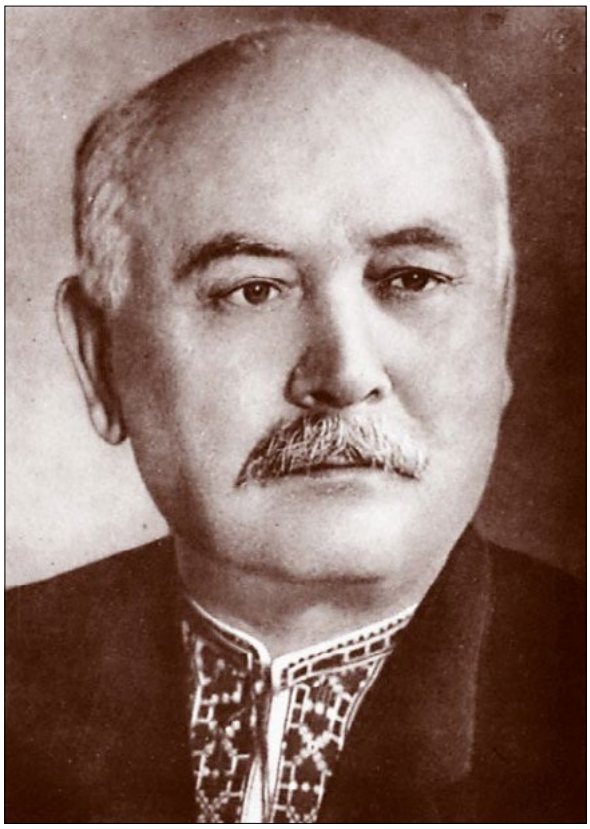

Jedan od najpoznatijih ukrajinskih zborova osnovan je tijekom Drugoga svjetskog rata. Njegov osnivač, Hryhoriy Veryovka (1895. – 1964.), istaknuti ukrajinski skladatelj, zborski dirigent, pedagog i folklorist, vjerovao je da ukrajinska pjesma može pomoći ljudima čak i u najtežim vremenima.

Rođen je u gradiću Berezni, u Černihivskoj oblasti. Ljubav prema glazbi usadili su mu roditelji: otac je vodio crkveni zbor, a majka je poznavala mnoštvo ukrajinskih narodnih pjesama. Upravo su oni bili njegovi prvi glazbeni učitelji.

Godine 1943. Hryhoriy Veryovka osnovao je Državni ukrajinski narodni zbor. To nije bio samo umjetnički kolektiv. Objedinio je zbor, orkestar narodnih instrumenata i plesnu skupinu, stvorivši jedinstven umjetnički ansambl kakav je u to vrijeme bio prava rijetkost.

Danas ansambl okuplja 158 umjetnika — pjevača, instrumentalista i plesača. Upravo ta raznolikost i brojnost izvođača svaki nastup pretvaraju u pravi scenski glazbeni spektakl.

Repertoar zbora iznimno je bogat i raznolik. Obuhvaća ukrajinske narodne pjesme, kozačke i čumačke pjesme, božićne i novogodišnje obredne pjesme (koljadke i ščedrivke), proljetne pjesme, vokalno-koreografske kompozicije i narodne plesove, kao i djela suvremenih ukrajinskih skladatelja te velike glazbene produkcije.

Hryhoriy Veryovka nije bio samo dirigent. Zapisivao je narodne pjesme, stvarao njihove profesionalne zborske obrade te više od 30 godina predavao na Kyjivskom konzervatoriju, odgojivši generacije ukrajinskih dirigenata.

Zbor koji je osnovao gostovao je u desecima zemalja svijeta te stekao brojna državna i međunarodna priznanja.

Godine 1965. ansamblu je dodijeljen počasni naziv „zaslužni", 1974. godine status „akademskog", a od 1997. godine nosi status „nacionalnog".

Među međunarodnim priznanjima ističe se Srebrna medalja Svjetskog vijeća mira, dodijeljena za doprinos razvoju kulture i jačanju prijateljstva među narodima.

Danas Zbor Hryhoriya Veryovke nastavlja predstavljati Ukrajinu na uglednim svjetskim pozornicama. Njegovi nastupi ostaju snažan simbol ukrajinske pjesme, bogate glazbene tradicije i nepokolebljive snage ukrajinske kulture.

Olga Kaminska

„Naši svečani i svakodnevni trenuci“
«Наші свята і будні»

UKPD „Ivan Franko“ Vukovar na nastupu u Makedoniji

Gosti XIX. Središnje manifestacije Ukrajinaca RH:Narodni amaterski zbor “Ukrajinska pjesma” iz Kozyna

UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek

Učenice OŠ Antun Matija Reljković Bebrina, Šumeće

Gosti XIX. Središnje manifestacije Ukrajinaca RH:
ansambl narodnog plesa “Prolisok” Davydiv, Ukrajina

UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod

Zahvala sudionicima XIX. Središnje manifestacije Ukrajinaca RH

KPDU „Karpati“ Lipovljani

Polaznici i nastavnici Ljetne škole za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture 2026.